

Hovězí za deset korun? Vláda ruší zastaralé zákony

denik.cz/z_domova/obsoletni-zakony-20221130.html

5. prosince 2022

V praxi dávno nefungují, nikdo je nevymáhá ani za jejich porušení netrestá. Přesto jsou tisíce zákonů z dob první republiky součástí stávající legislativy a formálně platné. Představitelé ministerstva vnitra je chtějí vymazat, vládní návrh zákona teď projednají poslanci.

V praxi dávno nefungují, nikdo je nevymáhá ani za jejich porušení netrestá. Přesto jsou tisíce zákonů z dob první republiky součástí stávající legislativy a formálně platné | Foto: Shutterstock

Takzvaných obsoletních právních předpisů má zmizet přes deset tisíc. Zabývaly se všemi aspekty občanského života, v realitě dnešní doby ale působí bizarně.

„Mezi rušenými právními předpisy je například zákon z roku 1919, který rušil celibát učitelek, a zákon o omezení práva stěhovacího ze stejného roku. Ruší se i zákon z roku 1920 o zřízení Ředitelství státního dluhu, zákon z roku 1924 o zrušení odměn udavačů

daňových přestupků, zákon o výrobě chleba z roku 1930 nebo zákon o čtvrté pětiletce z roku 1966,“ vyjmenovala mluvčí ministerstva vnitra Klára Dlubalová.

Od návrhu ke zveřejnění. Jak v České republice vznikají zákony

Úředníkům vadila především administrativní zátěž, kterou nefunkční předpisy přinášely, a zároveň u některých občanů mohly vyvolávat pocity nejistoty, zda je z dnešního pohledu banalita nedostane do problémů.

Zákaz vývozu cukru

Důvodová zpráva například zmiňuje, že jedním ze zrušených zákonů bude i nařízení ze 2. listopadu 1918, které zakazovalo vývoz **cukru** z území Československa. A to po vodě i železnici. Ve své době měl zákon opodstatnění, stále ještě formálně probíhala 1. světová válka. Cukrovarnictví, podobně jako zbytek průmyslu, fungovalo ve válečném režimu a jeho přechod do mírového hospodářství bez přidělového systému měla řídit tehdy nově založená Československá cukerní komise.

„Cukerní komise jest pověřena tím, aby pečovala o nerušené zásobování spotřeby cukru v domácnostech,“ píše se v nařízení.

Mezi zrušenými zákony jsou i takové, které by v době vysoké inflace mohly budit i vášně. Stanovují třeba přesné **ceny vepřového nebo telecího masa**. „Nejvyšší cena hovězího masa v drobném prodeji nesmí obnášeti více než patnáct korun. Cena zabitých telat nesmí obnášeti za jeden kilogram více než deset korun,“ udává třeba nařízení z 2. ledna 1920.

Zapomenuté svátky. V Česku se dřív držely Kouřové noci či Psí dny

Analýza právního řádu kvůli obsoletním předpisům probíhala několik let. Na mušku si právníci vzali možné nefunkční zákony z let 1918 až 2018.

Kromě předpisů, které jsou mimo společenskou realitu současnosti, bylo nutné vyjmout například také zákony, které zavedly oba totalitní režimy. Nebo třeba zákony vydané v rámci federace slovenskými orgány. Podle analýzy naprostou většinu, čtyřiašedesát procent, obsoletních předpisů tvoří vyhlášky, čtrnáct procent pak zákony, jedenáct nařízení vlády.

Překonaný právní předpis

Obsoletní (vyhaslý, překonaný nebo zastaralý) právní předpis je formálně platný, ale nevyvolává právní účinky. Jeho existence ztratila význam – často v důsledku změn ve společnosti, historického vývoje, změn státního zřízení či režimu, případně proto, že subjekt či objekt právní úpravy přestal existovat.

Je pořád platnou součástí právního řádu, nelze jej ale již aplikovat, respektive by jeho aplikace mohla v některých případech vyvolat až absurdní důsledky.

Zdroj: Ministerstvo vnitra